

BEROEPSINSTANTIE INZAKE DE OPENBAARHEID VAN BESTUUR

JAARVERSLAG 2012-2013

1) Algemeen

1.1. Krachtens artikel 27 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur dient de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur een jaarverslag voor te leggen aan de Vlaamse Regering aangaande de beroepen die bij haar werden ingesteld m.b.t. de toepassing van de passieve openbaarheid.

1.2. Dit jaarverslag heeft betrekking op de periode van 1 juli 2012 tot en met 30 juni 2013.

In dit verslag wordt eerst aandacht besteed aan de statistische gegevens over de geregistreerde openbaarheidsverzoeken die in de verschillende bestuursinstanties werden verwerkt.

Daarna wordt in dit verslag stil gestaan bij de beroepen die in het afgelopen jaar ingediend werden bij de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur, met een aantal algemene beschouwingen daaromtrent.

2) De verzoeken bij de diverse bestuursinstanties

2.1. Vooreerst wordt, naar jaarlijkse gewoonte, getracht om een beeld te scheppen van het aantal verzoeken inzake openbaarheid van bestuur die bij de diverse instanties (op wie het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur van toepassing is) werden geregistreerd.

Daarom werden een aantal gegevens opgevraagd door de beroepsinstantie bij de verschillende beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid (de departementen met alle interne en externe agentschappen), bij de diverse Vlaamse ministers uit de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement (en de eraan verbonden instellingen), bij de diverse Vlaamse provincies en bij een selectie van 15 steden en gemeenten (drie per provincie).

2.2. In de bijlage bij dit jaarverslag vindt men een overzichtstabel terug met de gegevens zoals deze werden verstrekt door de diverse bestuursinstanties. Bij elke instelling wordt het aantal geregistreerde aanvragen vermeld, alsook het resultaat van die aanvragen, meer bepaald of de verzoeken werden ingewilligd, dan wel werden geweigerd.

2.3. Wat het cijfermateriaal betreft van de 13 beleidsdomeinen binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, komen we tot de volgende vaststellingen, na vergelijking van de huidige cijfers met die van het voorbije jaar:

Binnen de volgende beleidsdomeinen werden geen al te grote verschuivingen genoteerd inzake het aantal ingediende verzoeken tot openbaarmaking:

- Bestuurszaken
- Financiën en Begroting

- Internationaal Vlaanderen
- Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- Werk en Sociale Economie
- Leefmilieu, Natuur en Energie
- Mobiliteit en Openbare Werken

Bij het beleidsdomein Onderwijs en Vorming is er een stijging vast te stellen, meer bepaald bij het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen (nu 572 verzoeken tegen 306 vorig jaar). Ook in het beleidsdomein Landbouw en Visserij valt er een stijging te noteren bij het Agentschap voor Landbouw en Visserij (nu 218 verzoeken tegen 108 vorig jaar).

Bij het beleidsdomein Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid is er deze keer een daling vast te stellen bij het departement zelf (nu 68 verzoeken tegen 127 vorig jaar). Ook bij het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie is er een daling, meer bepaald bij het departement zelf (nu 5 verzoeken tegen 20 vorig jaar), alsook bij het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed, meer bepaald bij het departement zelf (nu 279 verzoeken tegen 380 vorig jaar).

2.4. Wat de cijfers betreft aangaande de geregistreerde verzoeken bij de verschillende **ministeriële kabinetten van de Vlaamse Regering**, stellen we vast dat de cijfers voor de meeste ministeriële kabinetten lager uitvallen dan vorig jaar, met uitzondering van de kabinetten van minister Bourgeois en minister Van Den Bossche waar een stijging werd genoteerd in het aantal verzoeken.

De beroepsinstantie wenst toch nog eens te benadrukken dat verzoeken tot openbaarmaking, gericht aan de ministeriële kabinetten, door hen zelf moeten worden geregistreerd en niet door de bevoegde administratie, daar ze zelf worden beschouwd als een afzonderlijke bestuursinstantie. Nog al te vaak worden openbaarheidsverzoeken, die gericht worden aan een ministerieel kabinet, verder afgehandeld door de administratie. Dit kan enkel maar voor die verzoeken die betrekking hebben op documenten waarover het kabinet niet zelf beschikt en waarbij deze, op grond van artikel 17, §3, tweede lid van het openbaarheidsdecreet, de verzoeker dan doorverwijst naar de instantie waarvan ze vermoedt dat deze wel beschikt over de gevraagde informatie.

2.5. Wat de cijfers uit het **Vlaams Parlement** betreft, stellen we vast dat er dit jaar geen verzoeken inzake passieve openbaarheid van bestuur werden geregistreerd, net zoals dit bij de instellingen die verbonden zijn aan het Vlaams Parlement ook het geval was.

2.6. Wat de cijfers van de geraadpleegde **steden en gemeenten** (15 in totaal) betreft, wordt er vastgesteld dat er bij een aantal steden/gemeenten een stijging te noteren viel van het aantal geregistreerde verzoeken ten opzichte van het vorige jaar: Antwerpen met 1177 verzoeken (vorig jaar 678), Brugge met 91 verzoeken (vorig jaar 64), Leuven met 355 verzoeken (vorig jaar 258), Oostende met 182 verzoeken (vorig jaar 140) en Roeselare met 84 verzoeken (vorig jaar 57).

Daarentegen werd een daling vastgesteld in het aantal geregistreerde verzoeken in Gent met 696 verzoeken (vorig jaar 947).

In de overige bevraagde steden en gemeenten lagen de cijfers van het aantal geregistreerde verzoeken ongeveer in dezelfde lijn al het jaar voordien.

2.7. Wat de cijfers van de **provincies** betreft, stellen we vast dat in twee Vlaamse provincies deze keer een stijging van het aantal geregistreerde verzoeken inzake openbaarheid van bestuur werd genoteerd:

- provincie Antwerpen met 825 verzoeken (vorig jaar 564)
- provincie Limburg met 1020 verzoeken (vorig jaar 856)

In de overige drie Vlaamse provincies valt er een daling te noteren in het aantal geregistreerde openbaarheidsverzoeken:

- provincie West-Vlaanderen met 79 verzoeken (vorig jaar 168)
- provincie Oost-Vlaanderen met 327 verzoeken (vorig jaar 410)
- provincie Vlaams-Brabant met 207 verzoeken (vorig jaar 237)

2.8. Uit de tabellen in bijlage bij dit jaarverslag kan worden afgelezen dat gedurende het voorbije jaar **9,5 % van alle geregistreerde verzoeken** rond openbaarheid van bestuur werden **geweigerd**. Dit percentage ligt toch een stuk hoger dan de percentages van de voorbije jaren. Het percentage van afwijzing van de geregistreerde verzoeken inzake passieve openbaarheid van bestuur blijft nog steeds laag, wat er blijft op wijzen dat de verschillende bestuursinstanties nog steeds zeer gemakkelijk inzage en/of afschrift verlenen in dossiers en bestuursdocumenten.

Bovendien dient men er ook rekening mee te houden dat het verstrekken van informatie ook hoe langer hoe meer gebeurt op spontane en informele wijze (actieve openbaarheid van bestuur), zonder dat daarvoor gebruik dient gemaakt te worden van de formele proceduremogelijkheden zoals voorgeschreven in het gedeelte van het decreet van 26 maart 2004 dat betrekking heeft op de passieve openbaarheid van bestuur.

3) De verzoekschriften bij de beroepsinstantie

3.1. Net zoals dit vorig jaar al het geval was, wordt ook nu geen afzonderlijke bijlage meer opgenomen met een overzicht van alle geregistreerde beroepsdossiers. Op zich kon men uit die tabel weinig informatie halen, temeer daar de samenvattende cijfers hierna toch worden vermeld met betrekking tot de geregistreerde beroepsdossiers uit het afgelopen jaar.

Bovendien is het zo dat alle beslissingen van de beroepsinstantie, afdeling openbaarheid van bestuur, sinds geruime tijd actief openbaar worden gemaakt, via publicatie ervan op de website www.vlaanderen.be/openbaarheid, zodat eenieder deze vrij kan raadplegen. Met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen, worden alle persoonsgegevens in die beslissingen op de website onleesbaar gemaakt.

Op voormelde website, kan men naast een chronologisch register, ook een register aantreffen op grond van de decreetartikelen die het vaakst aan bod komen in de rechtspraak van de beroepsinstantie, zodat de beslissingen dus op twee manieren ontsloten zijn.

Uit nazicht van alle beroepsdossiers van het voorbije jaar, is gebleken dat er in het achtste werkjaar van de beroepsinstantie liefst **389 beroepsdossiers** werden behandeld. Als we dit vergelijken met de cijfers van de andere jaren, dan stellen we vast dat er het voorbije jaar een

record aantal beroepschriften werden ingediend. In onderstaand overzichtje kan u de cijfers aflezen van het aantal beroepsdossiers van de voorbije jaren:

2004-2005: 117 beroepsdossiers
2005-2006: 121 beroepsdossiers
2006-2007: 100 beroepsdossiers
2007-2008: 151 beroepsdossiers
2008-2009: 161 beroepsdossiers
2009-2010: 269 beroepsdossiers
2010-2011: 227 beroepsdossiers
2011-2012: 204 beroepsdossiers
2012-2013: 389 beroepsdossiers

Er dient evenwel een belangrijke kanttekening te worden gemaakt bij het aantal ingediende beroepschriften van het voorbije jaar. Het afgelopen jaar werden immers door één en dezelfde verzoeker 137 beroepsdossiers ingesteld (een kettinmail, waarbij alle Vlaamse gemeentebesturen werden aangeschreven om een afschrift te verlenen van hun register waarin de openbaarheidsverzoeken worden geregistreerd, waarna heel wat beroepen werden ingesteld). Vandaar het enigszins vertekende beeld in verband met het cijfer van het aantal beroepsdossiers voor het afgelopen jaar.

Van deze 389 beroepsdossiers hadden er 43 betrekking op de Vlaamse overheid (de diverse departementen binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de ministeriële kabinetten en de agentschappen), wat, procentueel bekeken, een aanzienlijke daling inhoudt ten opzichte van vorig jaar. Voorts stellen we vast dat 294 beroepsdossiers op de gemeenten, ocmw's en intercommunales betrekking hadden, wat dan, alweer procentueel, een opmerkelijke stijging inhoudt ten opzichte van het jaar ervoor (wel rekening houdende met de hiervoor geplaatste kanttekening). Daarnaast werden er 6 beroepsdossiers ingediend die betrekking hadden op de provincies, terwijl er 46 dossiers betrekking hadden op de diverse overige instanties.

3.2. Van de 389 behandelde beroepsdossiers werden **152 dossiers integraal afgewezen** (onontvankelijk of ongegrond). 34 dossiers werden volledig als gegrond beschouwd, waarbij de openbaarmaking van de gevraagde documenten bijgevolg werd toegestaan. In 59 beroepsdossiers tenslotte werd de openbaarmaking gedeeltelijk toegestaan. In 7 dossiers werd er door de indiener van het beroepschrift afstand gedaan van het beroep, zodat er geen uitspraak diende te worden gedaan door de beroepsinstantie.

Tevens was het zo dat **137 beroepsdossiers zonder voorwerp** werden beschouwd. In elk van die dossiers ging de betrokken instantie alsnog in op het oorspronkelijke verzoek van de indiener tot openbaarmaking van bestuursdocumenten, ofwel nadat de instantie in kennis was gesteld van het feit dat er een beroep werd ingesteld, ofwel nadat de beroepsinstantie contact met haar had opgenomen voor de afhandeling van het bezwaarschrift. In al deze dossiers heeft de beroepsindiener bijgevolg eveneens voldoening gekregen.

Dit betekent dus dat globaal bekeken in **230 beroepsdossiers** (wat neerkomt op 59% van het aantal beroepsdossiers) uiteindelijk **geheel of gedeeltelijk werd tegemoetgekomen aan het verzoek tot openbaarmaking** van de verzoeker: naar aanleiding van 34 beroepen werd de openbaarmaking volledig ingewilligd, bij 59 dossiers was er een gedeeltelijke openbaarmaking na een ingediend beroep en bij 137 dossiers werd het verzoek in tussentijd (gedurende de afhandeling van het beroep) nog ingewilligd door de instantie.

3.3. In verband met de 389 afgehandelde dossiers door de beroepsinstantie, werden het voorbije jaar **3 zaken** aanhangig gemaakt bij de **Raad van State**. Het gaat om drie verzoeken tot nietigverklaring van een beslissing van onze beroepsinstantie en in al deze dossiers werd een raadsman aangesteld om de belangen van de Vlaamse overheid te verdedigen.

In totaal werden voor de voorbije negen werkingsjaren van onze beroepsinstantie dus 33 dossiers aanhangig gemaakt bij de Raad van State. Daarvan werden al 23 dossiers definitief afgehandeld en in 18 dossiers werd de beroepsinstantie in het gelijk gesteld, terwijl in vier dossiers de beslissing van de beroepsinstantie werd vernietigd en in 1 dossier de beslissing van de beroepsinstantie gedeeltelijk werd vernietigd.

Namens de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno Asscherickx
Voorzitter